

"Pilt ja sõna" 10/1949

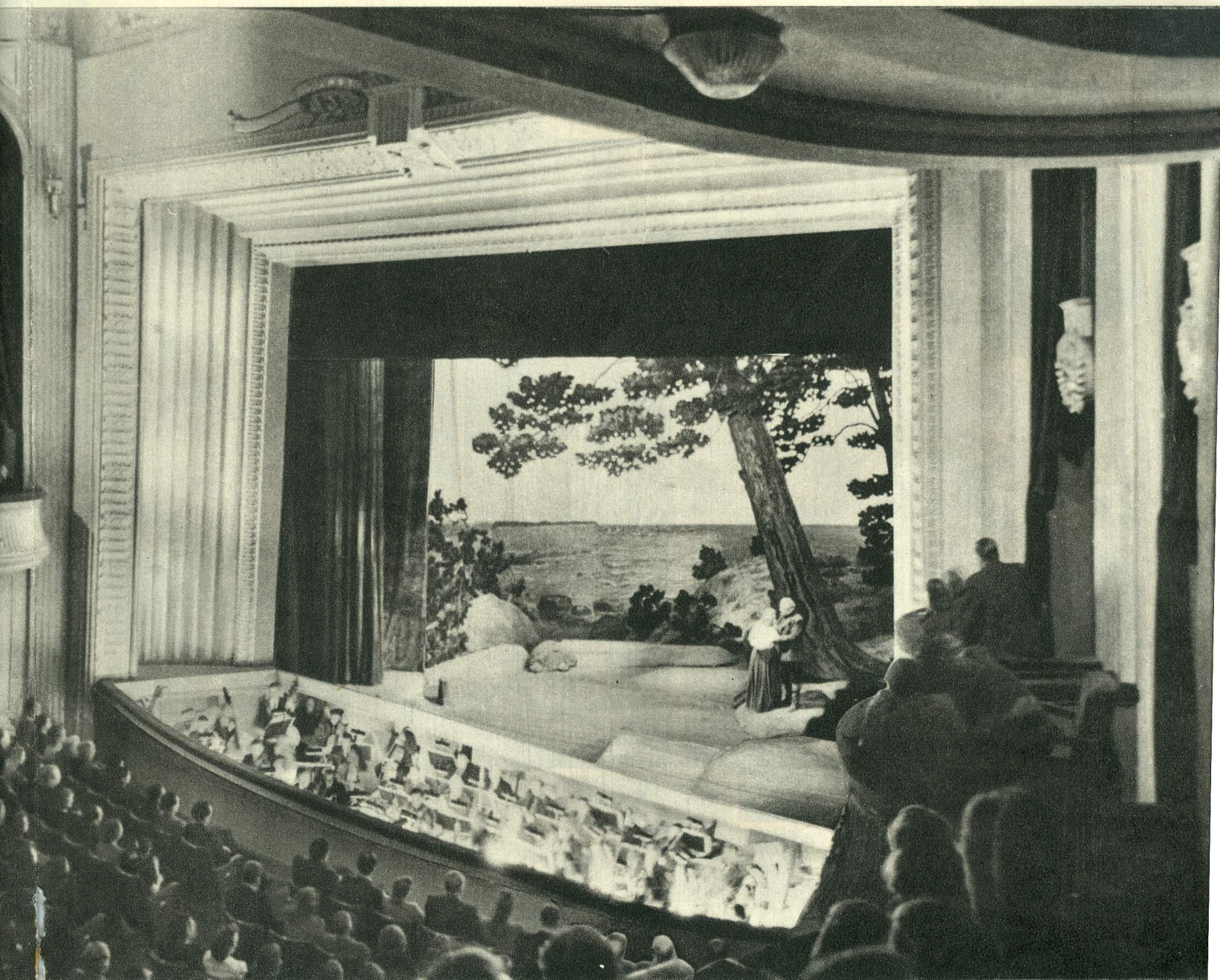
*RT „Estonia“
uus lavastus*

/// T O R M I D

Stalini preemia laureaadi professor Gustav Ernesaksa uue operi „Tormide rand“ esietendus 29. septembril teatris „Estonia“ kujunes pidulikuks suursündmuseks meie kunstielus. Publikust tulvil teatrisaal ja kestvad kiiduavaldused olid tunnistuseks, et meie hümni ja paljude rahvalike koorilaulude autori uus helitöö on rahvale mõistetav ja omane. Uhtlasi tähistas uue algupärase operi sünd, mis rambivalgust nägi äsja lõppenud eesti nõukoguliku heliloomingu dekaadi ettekannete sarjas, meie muusikalise mõtte elujõulisust, meie heliloomingu edusamme.

Gustav Ernesaksa operi libreto kirjutajat poeet Juhan Schmuuli on innustanud loominguks koostööks eesti rahva

mineviku ainek. Meie ees kangestub üks episood eesti rannarahva võitlusest saksa rööv vallutajate vastu. Ooperis on vastandatud aus, kangelaslik rannarahvas, kellele meri ja iidse mereseadused on pühaduseks, paadunud sissetungijale mereröövlile Ungru-krahvile, kelle algkujuks on libretistile olnud läinud sajandi algul Hiiumaal elanud julm kurnaja ja mõrvar parun Ungern-Sternberg. See kuju on muutunud rahva suus kurnajate balti parunite julmuse ja pahelisuse kehastuseks. Sellisena näeme teda ka Eesti NSV teenelise kunstniku Tiit Kuusiku lavakujus. Saarelt pärinev meremees Leemet, kes kaugetest meresõitudest pikema äraoleku järel pöördub tagasi koduranda, õhutab rannarahvast võitlema kurnaja vastu. Uljust

A. Rätsepa foto

DEERAND

ja otsuskindlust kõlab meremehe Leemeti laulus, keda kehas-
tab Eesti NSV teeneline kunstnik Martin Taras, ja põhjamaist
karget igatsust, kuid ka võitlusjulgust saare neiu Malle aarias,
kehastatuna Eesti NSV teenelise kunstniku Olga Lundi poolt.

Suurepäraseid randlaste koorid, kalurite teravmeelsed koo-
milised rahvanaljandid, karmi mere stiihia ja saare looduse
tunnetus, mis vahelduvad sillerdavate rahvatantsudega, kõne-
levad meie uue helitöö konkreetsest sisust, millele on leitud
ilmerikas rahvuslik väljendusvorm.

Õnnestunud on ka ooperilavastuse tantsude seadja
sm. Helmi Tohvelmani loodud tantsustseenid, kus stiilpuhtalt
ja suure loomingulise vaistuga on kasutatud meie rahvatantsu

ainestik. ENSV teenelise kunstitegelase Natalie Mei kavanda-
tud kostüümid juhivad vaatajat õigesti ajastusse. ENSV teene-
line kunstitegelane prof. V. Haas oma meeleoluküllaste lava-
piltidega loob meie kujutlusse Hiiu saare, kus veel praegu
ajaloolise mälestusmärgina püsib kunagi tuledest särav uhke
Ungru krahvi loss ning sünge tuletorn, mille eksitulega see
aadlikust mereröövel pettis karidele lainetetormis võitlevaid
laevu.

Kahtlemata köidab uus algupärane ooper, mis arusaadavas
muusikalises keeles jutustab eestlaste võitlusmeelest kurna-
jate vastu ja esile manab kauneid pilte meie loodusest, meie
töötajaskonna tähelepanu.